

Zondag 26 juni 2022
Gedenkdag van Petrus en Paulus

Oecumenische viering in het Pauluscentrum

Eshofgemeente en Paulusgeloofsgemeenschap

Eerste lezing – *Galaten 5, 13-25*

Tussenzang – *Psalm 161 – God bewaar mij*

Evangelielezing – *Lucas 9, 51-62*

Lied – *Kom en volg mij*

Overweging (*Ellie*)

Vrijheid – wat is vrijheid?

Jullie zijn geroepen om vrij te zijn, schrijft Paulus. En Jezus, ook Jezus heeft het over vrij zijn. Hij vertelt over de Mensenzoon die geen plek heeft om zijn hoofd te ruste te leggen. Over doden die hun doden moeten begraven. Over achterom kijken tijdens het ploegen, wanneer je juist vooruit moet kijken om scherpe en rechte voren te kunnen trekken. Gaat dat niet ook over vrij zijn? Vrij: niet gebonden door één vaste verblijfplaats. Niet gebonden door verplichtingen. Niet gebonden door gepieker over wat voorbij is.

Vrijheid – wat is vrijheid?

Jullie zijn geroepen om vrij te zijn. We hebben thuis aan tafel vaak discussies over vrijheid. De één vindt wetten heel belangrijk. Je kunt mensen niet onbeperkt vrijheid geven. Je moet door wetten de kwetsbare mensen in de samenleving beschermen. Anders loopt het slecht met hen af. Er moet een minimum loon zijn. Er moeten sociale voorzieningen zijn zoals uitkeringen. Ook moet de wet bijvoorbeeld bepalen dat iedereen verplicht voor ziektekosten verzekerd is. Anders zijn er mensen die niet geholpen kunnen worden wanneer ze ernstig ziek worden – of ze krijgen een slechte, derderangs behandeling. We kennen deze argumenten natuurlijk wel; het zijn de gedachten achter de verzorgingsstaat. Maar de ander vindt dat dit soort wetten er juist niet zouden moeten zijn. Dat ieder zijn of haar eigen verantwoordelijkheid mag dragen. Dát zou pas echte

vrijheid zijn. En zouden kwetsbare mensen dan onder de voet gelopen worden? Welnee. Wanneer mensen echt vrij zijn, zullen ze ook hun verantwoordelijkheden beter kennen. En zullen ze elkaar helpen. Je mag het ook welbegrepen eigenbelang noemen: ik help nu jou, zodat jij later mij helpt. Maar zelfs al zou het eigenbelang zijn, dit is toch veel beter dan mensen wetten opleggen, waar mensen lui en gedachteloos van worden en waar ook nog eens misbruik van wordt gemaakt?

Wanneer je door de Geest geleid wordt, ben je niet onderworpen aan de wet, schrijft Paulus. Een aantal van u weet wel: daar was Maarten Luther heel blij mee. Deze woorden van Paulus gaven hem eindelijk rust. Voordat hij die rust vond, dacht hij dat hij de wet zo perfect mogelijk moest naleven. Hij werd er helemaal naar van: dat kon hij immers niet, dat was onmogelijk! Hoe kon God hem ooit als mens aanvaarden? De wet drukte op hem als een juk. Maar dankzij Christus was hij niet langer onderworpen aan de wet. Door Christus hoefde hij God niet langer gunstig te stemmen door perfect te leven. Christus maakte dat God hem genadig was. En dat hij bevrijd was van de wet.

En toch, hè... toch blijft er bij mij een vraag haken: vervuilen we niet de ene wet voor de andere?

‘Wanneer je door de Geest geleid wordt, ben je niet onderworpen aan de wet’, schrijft Paulus. Waaraan herken je of je door de Geest wordt geleid?

Door de vruchten van de Geest, zegt Paulus. Hij zet er een aantal op een rijtje: ‘de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.’

Hoe zit het daar dan mee?

Moet ik dan niet toch heel erg mijn best doen? Ik moet er immers voor zorgen dat ik door de Geest geleid word? Is ook dit niet een soort wet die me opgelegd wordt? Niet een wet in de zin van een stapel regels: dit mag niet, dat moet juist wel. Maar wel een wet die zegt: er moeten vruchten zichtbaar zijn. Is dat niet ook een vorm van gevangen zitten? Van eisen die aan je worden gesteld?

En toch – toch is het met vruchten iets anders.

Vruchten hebben tijd nodig om te groeien. Een plant of boom heeft water, lucht en voedsel nodig om

bloemen en vruchten te maken. We kunnen voor een boom of plant een voedingsbodem creëren die optimaal is. We kunnen voor water zorgen. Voor beschutting, of juist voor een plek in de zon. Maar verder kunnen we alleen maar afwachten.

Is het zo niet ook met de Geest?

Lukas vertelt een verhaal over Jezus' hemelvaart. Buiten Jeruzalem zegent Jezus zijn leerlingen en wordt daarna opgenomen in de hemel. Maar eerst heeft hij hen iets gezegd. Hij zegt: blijf in de stad tot jullie met kracht uit de hemel zijn bekleed. En Lukas vertelt verder in de Handelingen, waar Jezus zegt: 'ga niet weg uit Jeruzalem, maar blijf daar wachten tot de belofte van de Vader, waarover jullie van mij hebben gehoord, in vervulling zal gaan.' Blijf in de stad. En wacht af. 'Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen...'

Afwachten. Achterover leunen. En de Geest ontvangen die je de kracht geeft om te getuigen. Niet van alles dóen, maar onze bezige handen openen. Dat is het eerste waar het om gaat.

Dan kun je, vanuit die rust, ervaren hoe de Geest je leidt.

Ik hoorde en zag het de afgelopen maand hier in ons dorp gebeuren in de samenwerking voor de Oekraïense vluchtelingen. Een voorbeeld van 'getuigen' in de praktijk gebracht. De vraag om twee huizen in te richten kwam op het pad van de verschillende Hoevelakense diaconieën. Een kleine kerngroep ontstond – met daarin onder andere Lies Traa en Nico van Rootselaar. Veel andere vrijwilligers hielpen spontaan mee, de hulp kwam van alle kanten. Kerkgrenzen waren geen issue meer – rooms-katholiek, protestant, hervormd, hersteld hervormd, de etiketten vielen weg. In ruim een maand tijd werden de beide huizen volledig woonklaar gemaakt. Op 17 juni konden 13 Oekraïeners erin trekken.

Je kunt wel zeggen: hier gebeurde wat het Pinksterfeest viert – het uiteenspatten van de Geest in talloze kleine vonken. Vonken die in iedere mens glanzen en glinsteren en zichtbaar zijn als je goed kijkt. Vonken die voortdurend op zoek zijn naar het maken van connectie met andere vonken. In ieder levend wezen roept een stukje van God tot de andere stukjes God: zie mij, aanvaard mij, ontvang mij, geef

om mij. In al die vrijwillige werkers vonden die vonken elkaar en werden één laaiend vuur. Van liefde die overstroomt. Vonken God in mensen die elkaar vonden en één werden. Die vooroordelen en discussiepunten konden loslaten. Die geloofden in wat samenbindt. Daar konden de vruchten van de Geest gaan groeien: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Wat kunnen we daarom het beste doen?

Achterover leunen. Vrij zijn van alle plichten, alles wat moet, alle voornemens, alle pogingen om er zelf iets goeds van te maken. Precies zoals Jezus zegt. En wachten. Dan kunnen we de Geest ontvangen. En dan kunnen langzamerhand de vruchten van de Geest gaan groeien: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Zo ging het ook met de apostelen. Wanneer ontstond de eenheid die genas? Toen ze gingen zitten.

Loslieten. Toen ze gingen zitten wachten op de kracht uit de hemel die Jezus had beloofd (Hnd 1, 4 en 13).

Hieraan wil ik denken, wanneer ik vrees van de ene wet in de andere te vallen. Van de geboden in de noodzaak vrucht te dragen.

Wachten, ontvangen – en de vruchten van de Geest laten groeien. Dit zou de weg kunnen zijn waar Paulus op doelt: de weg van de vrijheid.

Lied – *Roept God een mens tot leven*